

[Angela Merkel © AFP](#)

Waarom dat duurzame Duitse zelfbeeld maar ten dele klopt - en de scepsis groeit

Als het om energie- en klimaatpolitiek gaat, presenteert Duitsland zich graag als een trotse streber. Dat bleek in juli nog eens tijdens de G20-top in Hamburg, toen Angela Merkel zich opwierp als redder van het Parijse klimaatakkoord, waar Donald Trump de Verenigde Staten uit heeft teruggetrokken.

Door: Sterre Lindhout 6 september 2017, 07:00

-
-
-
-
-
-

<https://s.vk.nl/>

Ook een blik op de Duitse verkiezingsprogramma's laat zien dat vrijwel alle partijen zich in grote lijnen scharen achter de 'Energiewende'. Zo heet het langetermijnplan voor de omschakeling naar duurzame energie en het beperken van de CO₂-uitstoot.

Als visitekaartje van de Energiewende gelden de uitgestrekte windmolenparken, die de afgelopen jaren vooral in het noordoosten van Duitsland zijn verrezen. Iedereen die weleens

over de A1-snelweg naar Berlijn is gereden kent ze. Een molen van de nieuwste generatie, met wieken en al tot wel 150 meter hoog, kan in z'n eentje 2.000 tot 3.500 huishoudens van stroom voorzien.

Eind 2016 stonden er in Duitsland ruim 27 duizend windmolens, plus nog duizend in de Oostzee en Noordzee. Samen zijn ze goed voor 13 procent van de energieproductie. Tel je daar andere vormen van duurzame energie bij op (zonne-energie, biomassa), dan is bijna eenderde deel van de in Duitsland opgewekte energie duurzaam.

Ter vergelijking: in Nederland was het vorig jaar 6 procent. De EU streeft naar een gemiddelde van 16 procent per lidstaat in 2020. Duitsland zit daar dus al ruimschoots overheen. Goed bezig met die Energiewende, zou je zeggen.

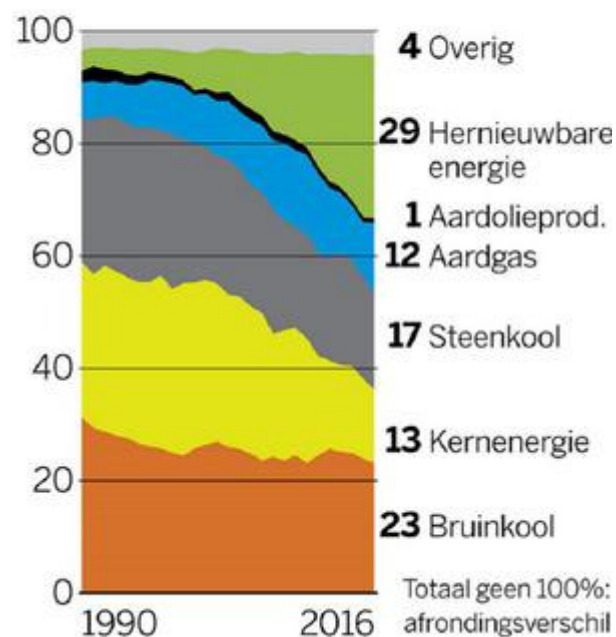
Zonne- en windenergie kan nog nauwelijks grootschalig worden opgeslagen in Duitsland

Toch klopt dat schone en duurzame Duitse zelfbeeld hoogstens ten dele. Want de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen is sinds het jaar 2000 nauwelijks gedaald. Dat komt vooral door de zogenoemde 'Atomausstieg' in 2011. Na de kernramp in het Japanse Fukushima besloot Merkel dat Duitsland in een versneld tempo moest stoppen met kernenergie. Het aandeel atoomkracht op de energiebalans is de afgelopen zes jaar al met tweederde gedaald. De laatste nog werkende kerncentrales moeten in 2022 dicht.

Duitsland produceert in principe genoeg duurzame energie om het sluiten van de kerncentrales ermee te kunnen compenseren, maar er is een groot probleem: zonne- en windenergie kan nog nauwelijks grootschalig worden opgeslagen. Dus wordt het sluiten van de kerncentrales vooral gecompenseerd door de oude CO2-uitstotende steen- en bruinkoolcentrales.

ENERGIE IN DUITSLAND

Aandeel verschillende energiesoorten in %

Als dat niet snel verandert, is het nog maar de vraag of Duitsland zelf de Parijse klimaatdoelen haalt waar het internationaal zo hartstochtelijk voor pleit. Daarom wordt er tegen deze bruinkoolcentrales ook heftig geprotesteerd, zoals laatst nog in het Rijnland, vlak bij Limburg. De liberale FDP stelt in haar verkiezingsprogramma voor voorlopig maar weer voor een deel over te schakelen op kernenergie. Ook de rechts-populistische AfD is daar voorstander van.

Het ontbreken van een strategie voor de opslag van duurzaam geproduceerde energie draagt bij aan de groeiende scepsis over het uitdijende arsenaal aan windmolenparken. Heeft de horizonvervuiling dan wel zin? En wat zal er gebeuren als steeds meer Duitsers overschakelen op elektrisch rijden, zoals de regering wil? Staan er dan straks op elk weiland tien windmolens te draaien? Dat is wat velen vrezen.

Lees verder

Windmolenparken zijn het visitekaartje van de Energiewende van bondskanselier Merkel, de omschakeling naar duurzame energie in Duitsland. Maar de CO₂-uitstoot is nauwelijks gedaald en de parken stuiten vaak op verzet. [Op het eiland Rügen](#), in Merkels kiesdistrict, lopen de emoties hoog op.